

Z kart 85-letniej historii Polskiego Związku Inżynierów i Techników Budownictwa

Historia Polskiego Związku Inżynierów i Techników Budownictwa (PZITB), kontynuatora Polskiego Związku Inżynierów Budowlanych (PZIB) powołanego w maju 1934 r., ma już 85 lat. W związku z tym Zarząd Główny PZITB (uchwała z 25 września 2018 r.) postanowił **zwołać 4 października 2019 r. w Warszawie 50. Nadzwyczajny Krajowy Zjazd Delegatów PZITB** [1]. Jubileusz będzie nawiązywał do takich wybitnych polskich budowniczych, jak *Tadeusz Kościuszko*, *Ernest Malinowski*, *Rafał Modrzejewski*, *Gabriel Narutowicz*, *Stefan Bryła*, *Wacław Zalewski*. Jako motto przewodnie przyjęto słowa: **Czcimy historię, stawiamy na młodzież**. Powołano Komitet Organizacyjny pod przewodnictwem *Wiktora Piwkowskiego*, sekretarza generalnego PZITB, a także Komitet Honorowy.

W związku z jubileuszem niżej przytoczono niektóre fakty – być może wybrane subiektywnie – z bogatej już historii ruchu stowarzyszeniowego budowlanych i naszego Stowarzyszenia.

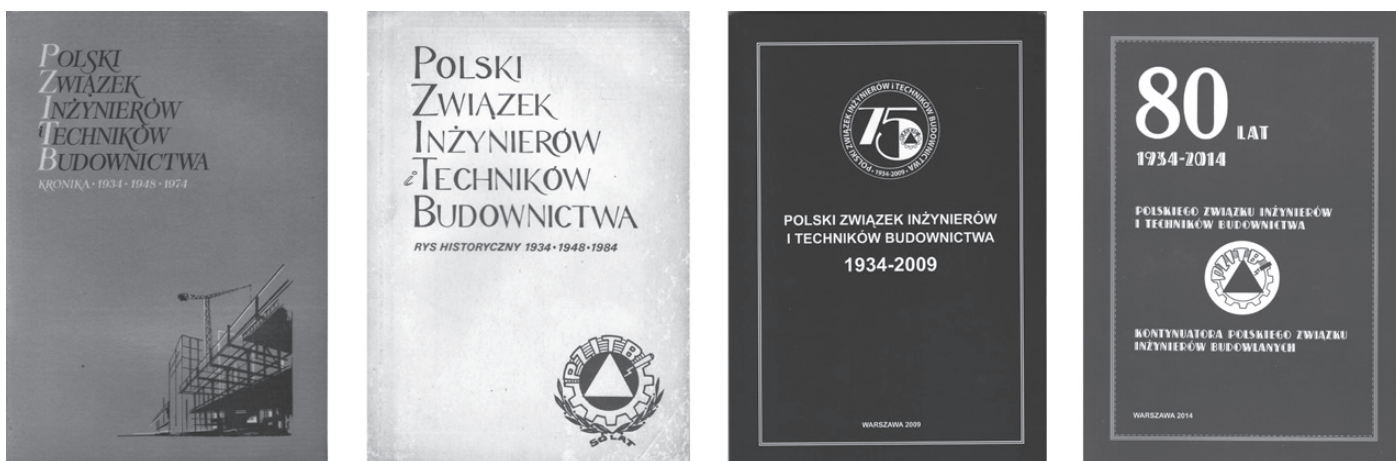
Należy podkreślić, że efekty działalności stowarzyszeniowej są przede wszystkim wynikiem pracy społecznej w Oddziałach PZITB (obecnie 28), a także w powoływanych przez Zarząd Główny jednostkach organizacyjnych: **komitetach, radach i komisjach**. Cenną pomocą w realizacji celów PZITB służą pracownicy Biura Zarządu Głównego oraz Biur Oddziałów PZITB.

Informacje dotyczące działalności naszego stowarzyszenia zostały podane m.in. w wydanych przez Zarząd Główny PZITB pracach [2÷5] (rys. 1), a także były i są publikowane głównie na łamach czasopism PZITB „Inżynieria i Budownictwo” oraz „Przegląd Budowlany”. Na przykład w wydanej w roku 2014 pracy [5] zamieszczono informacje ogólne dotyczące historii ruchu stowarzyszeniowego budowlanych, historii PZIB oraz historii PZITB. Przedstawiono również **biogramy członków honorowych PZIB i PZITB** (inicjatorem przygotowania tych

biogramów i autorem wielu z nich – do połowy lat pięćdziesiątych ubiegłego wieku – był *Antoni Podczaski*), informacje o działalności Oddziałów, jednostek organizacyjnych Zarządu Głównego, redakcji czasopism PZITB: „Inżynierii i Budownictwa” oraz „Przeglądu Budowlanego”, a także dotyczące nagród i wyróżnień przyznawanych w PZITB. Zamieszczono też podstawowe dane dotyczące Zjazdów PZIB i PZITB oraz krótkie biogramy wszystkich przewodniczących Związku.

- Mówiąc o źródłach naszego Stowarzyszenia, **trzeba nawiązać do Koła Inżynierii Lądowej Studentów Politechniki Warszawskiej (KILSPW)**, które powstało 5 lutego 1916 r., wkrótce po utworzeniu w listopadzie 1915 r. polskiej Politechniki Warszawskiej [6]. Koło pracowało do 11 listopada 1918 r. Po obronieniu niepodległości przez Polskę ostatni Zarząd Koła zwołał w 1921 r. zebranie Studentów Wydziału Inżynierii Lądowej, na którym zainicjowano wznowienie działalności Koła.

- Jesienią 1923 r. powołano [5, 6] Komitet Organizacyjny **Koła Inżynierii Dróg i Mostów Wychowanków Politechniki Warszawskiej**. Pierwsze, założycielskie Walne Zebranie Koła odbyło się 23 lutego 1924 r. Przewodniczącym tymczasowego Zarządu został *Stefan Higesberger*. Zarząd ten zwołał 2–3 maja 1924 r. I Walny Zjazd KIDiM, podczas którego **postanowiono wszcząć energiczne działania mające na celu zapewnienie możliwości uzyskiwania uprawnień budowlanych przez inżynierów dróg i mostów**. Koło prowadziło swoją działalność – na zasadach pełnej autonomii – przy Stowarzyszeniu Techników Polskich w Warszawie. Do wybuchu II wojny światowej odbyło 15 corocznych (2–3 maja) Walnych Zjazdów. Na pierwszym powojennym (w 1946 r.) zebraniu Koła postanowiono nie wznowić jego działalności.

Rys. 1. Okładki opracowań Zarządu Głównego PZITB poświęconych historii Związku

Zawód inżyniera budowlanego został formalnie zalegalizowany w Prawie budowlanym z 16 lutego 1928 r. Nim do tego doszło, w 1926 r. Ministerstwo Robót Publicznych spowodowało wystąpienie sporu dotyczącego uprawnień do prowadzenia robót budowlanych; wówczas takie uprawnienia mogli uzyskać tylko architekci. Koło Inżynierów Dróg i Mostów (KIDiM) wystąpiło w tej sytuacji ze skargą do Najwyższego Trybunału Administracyjnego, który 18 lutego 1927 r. nakazał ustawowe uregulowanie sprawy oddzielnych uprawnień budowlanych dla architektów i konstruktorów. W związku z tym orzeczeniem prezydent Rzeczypospolitej wydał rozporządzenie z 16 lutego 1928 r. o prawie budowlanym i zabudowaniu osiedli. W tym akcie prawnym, który miał moc ustawy, ustanowiono odrębne uprawnienia budowlane dla architektów, inżynierów oraz techników, choć ocenia się, że w dalszym ciągu architekci pozostawali na pozycji uprzywilejowanej. Również obecnie trzeba znów postawić pytanie: **Czy do prób deprecjacji inżynierów budownictwa nie powracamy ponownie, mimo sprzeciwu samorządu zawodowego, a także PZITB?**

- Naturalnym wynikiem rozwoju nowo powstałego zawodu inżyniera budowlanego była **inicjatywa utworzenia własnej organizacji naukowo-technicznej i zawodowej**, która wyszła od sekcji Budownictwa, utworzonej w 1928 r. w KIDiM. Ta inicjatywa dotyczyła utworzenia Polskiego Związku Inżynierów Budowlanych (PZIB). W celu jej zrealizowania Zarząd KIDiM powołał Komisję Organizacyjną, która przygotowała Walny Zjazd Koła (2–3 maja 1934 r.) i **Zjazd Założycielski Polskiego Związku Inżynierów Budowlanych (4–5 maja 1934 r.)**. Obydwa zjazdy odbyły się w gmachu Stowarzyszenia Techników Polskich w Warszawie przy ul. Czackiego 3/5.

Podczas Zjazdu Założycielskiego uchwalono statut PZIB oraz wybrano **pierwszy Zarząd Główny PZIB** w składzie: *Andrzej Pszenicki* (prezes), *Stefan Bryła* i *Wacław Paszkowski* (wiceprezesa), *Jerzy Nechay* (sekretarz) i *Wacław Żenczykowski* (skarbnik). Wybrano też Komisję Rewizyjną pod przewodnictwem *Izydora Lufta*. W czasie I kadencji Zarząd Główny PZIB m.in. przygotował powstanie sześciu Oddziałów: w Warszawie, Gdyni (Oddział Morski – kontynuujący działalność Związku Zawodowego Inżynierów Lądowych i Wodnych „Gdynia”), Katowicach (Oddział Śląsko-Dąbrowski), Krakowie, Lwowie i Poznaniu. Oddziały te zostały powołane podczas II Walnego Zjazdu. **Na III Zjeździe PZIB 14 września 1937 r. we Lwowie** powołano kolejne dwa Oddziały PZIB – w Łodzi i Toruniu (Oddział Pomorski), a także **uchwalono utworzenie czasopisma PZIB „Inżynieria i Budownictwo”**. Pierwszy zeszyt tego miesięcznika został opublikowany w lipcu 1938 r., a pierwszy Komitet Redakcyjny tworzyli: *Stefan Bryła*, *Erwin Brenneisen*, *Tomasz Kluz* (redaktor naczelny) i *Wacław Żenczykowski* [15].

- Napaść Niemców na Polskę 1 września 1939 r. **spowodowała zawieszenie oficjalnej działalności PZIB** [5]. Znaczna część jego członków brała udział w działaniach obronnych. Na przełomie 1939 i 1940 roku PZIB, we współpracy z Kołem Architektów Polskich, zaczął organizować działalność konspiracyjną i paramilitarną członków obu stowarzyszeń. Jak pisze *Władysław Kuczyński* [7]: *Stefan Bryła od 1941 roku jako „Władysław Zakrzewski”*

(pseudonim – przyp. SP) *był szefem Biura Wojskowego Przemysłu Komendy Głównej Związku Walki Zbrojnej. W roku 1943 utworzono Szefostwo Służby Technicznej o kryptonimie „Ciągnik” (na czele ze Stefanem Bryłą; zastępcą był Jerzy Nechay). Do tego pionu, m.in. o zadaniach saperskich [...] należał Wacław Żenczykowski. Stefan Bryła powierzył mnie (W. Kuczyńskiemu – przyp. SP) zgrupowanie studentów jako sekcję młodzieżową (była to grupa 11-osobowa, która przestała istnieć po śmierci S. Bryły). Komendy „Ciągnika” utworzono również w województwach (Oddziałach PZIB).*

W roku 1942 w tajnej organizacji cywilnej pod nazwą Delegatura Rządu Rzeczypospolitej Polskiej na Kraj – jak pisze *W. Kuczyński* [7] – powstał *Departament Robót Publicznych*. *Pierwszym jego dyrektorem był prof. Stefan Bryła. [...] Delegat rządu 12 grudnia tegoż roku polecił Stefanowi Bryle opracowanie organizacji i zakresu kompetencji departamentu. Wśród siedmiu wydziałów powołano Wydział Techniczno-Budowlany. Do jego zadań należało m.in.: fachowe przygotowanie osób kandydujących do uprawnień budowlanych, opracowanie założeń do przyszłego powojennego prawa budowlanego, organizowanie szkolnictwa budowlanego oraz przygotowanie technicznych norm budowlanych.*

W konspiracji wykonano m.in. około 50 prac naukowych z dziedziny budownictwa. Ich inicjatorami i koordynatorami byli: *Stefan Bryła*, *Aleksander Dyżewski* i *Jerzy Nechay*. Prace te subsydiowało tajne wówczas Stowarzyszenie Zawodowe Przemysłowców Budowlanych. Opracowano też 40 projektów norm budowlanych, które bezpośrednio po wojnie zostały zatwierdzone i wydane przez Polski Komitet Normalizacyjny. W tym zakresie, pod przewodnictwem *Wacława Żenczykowskiego*, pracowali m.in. *Stefan Bryła*, *Bronisław Bukowski*, *Aleksander Dyżewski*, *Antoni Kobyliński*, *Jerzy Nechay*, *Wacław Paszkowski*, *Radzimir Piętkowski*, *Wenczesław Poniż*.

Przy Komendzie Głównej „Ciągnika” zorganizowano też biuro konstrukcyjne, pracujące na potrzeby Armii Krajowej. Działalnością biura kierował *Wenczesław Poniż* – Słoweniec, którego drugą ojczyzną była Polska i który poświęcił jej bez reszty swój talent i wiedzę; po II wojnie światowej pracował jako nauczyciel akademicki – profesor Wydziału Architektury Politechniki Warszawskiej.

Po aresztowaniu *Stefana Bryły* 16 listopada 1943 r. i jego rozstrzelaniu przez Niemców w egzekucji publicznej 3 grudnia 1943 r., komendanturę „Ciągnika” objął *Jerzy Nechay*. Mroczne lata okupacji to również wielkie straty osobowe w szeregach PZIB. Oceniono je po wojnie na około 45%, a w Warszawie na 60% [5]. Wielu członków PZITB zginęło w walce na polach bitewnych, w Powstaniu Warszawskim, wielu zamordowali okupanci, wielu było wśród zamordowanych w Katyniu.

Trzeba podkreślić, że w okresie wojny członkowie PZIB na emigracji również prowadzili różną działalność. Ocenia się, że największym polskim ośrodkiem emigracyjnym był Londyn. Powstało tam Stowarzyszenie Techników Polskich w Anglii, które dzieliło się na sekcje branżowe. W sekcji budownictwa tego Stowarzyszenia w 1945 r. zostało wydrukowane III wydanie „Kalendarza Przeglądu Budowlanego”, opracowanego przed wojną pod redakcją *Izydora Lufta*. Przywieziony przez *Władysława Prześpiewskiego* z Londynu skład tego dzieła umożliwił opublikowanie IV wydania już w roku 1946. Działania polskich inżynierów były też prowadzone w Szwajcarii, Rumunii i Belgii (w Brukseli) [5].

• Niemal bezpośrednio po zakończeniu wojny członkowie PZIB podjęli działania na rzecz reaktywowania organizacji. Nadzwyczajne Walne Zebranie Oddziału Warszawskiego, mające na celu **wznowienie działalności PZIB, odbyło się 24 września 1945 r.** Podjęto wówczas jednomyślną uchwałę o reaktywowaniu Związku oraz przyjęto zgłoszony przez **Zbigniewa Wasiutyńskiego** wniosek o brzmieniu: *Walne Zebranie PZIB wzywa swoich członków przebywających za granicą do powrotu do Polski dla wzięcia udziału w odbudowie kraju*. Następnie **Wacław Paszkowski** wygłosił referat pt. „Zadania inżyniera budowlanego przy odbudowie kraju” [3, 5]. Wybrano wówczas Tymczasowy Zarząd Główny w składzie: prezes **Wacław Paszkowski**, wiceprezesa – **Wacław Żenczykowski** i **Jerzy Nechay**, sekretarz generalny **Tadeusz Niczewski** (w latach 1947–1952 redaktor naczelny „Inżynierii i Budownictwa”), skarbnik **Antoni Kobyliński**, członkowie – **Aleksander Dyżewski**, **Czesław Gniewiński**, **Stanisław Kądziałko**, **Eugeniusz Olszewski**, **Zbigniew Wasiutyński**. Od marca 1946 r. wznowiono wydawanie czasopisma „Inżynieria i Budownictwo”.

• Aktywna i autonomiczna działalność PZIB podjęta po II wojnie światowej nie była dobrze widziana przez ówczesne władze. Dlatego na zjeździe organizacyjnym 15 lutego 1947 r. powołano Stowarzyszenie Inżynierów i Techników Budownictwa (SITB) – podporządkowane utworzonej w grudniu 1945 r. Naczelnej Organizacji Technicznej. **Podjęto również działania mające na celu wchłonięcie PZIB do nowych struktur organizacyjnych.** Propozycję utworzenia nowej organizacji pod nazwą **Polski Związek Inżynierów i Techników Budownictwa** zatwierdził Nadzwyczajny Zjazd Delegatów PZIB 29 lutego 1948 r. w Warszawie.

• **Organizacyjny Zjazd Polskiego Związku Inżynierów i Techników Budownictwa (PZITB) odbył się 14–15 czerwca 1948 r. w Warszawie.** Na tym Zjeździe podjęto decyzję o połączeniu PZIB oraz SITB. W pracy [3] nadmieniono, że: *Organizacyjnemu Zjazdowi formalnie towarzyszyła atmosfera powszechnej zgody i zadowolenia z faktu, że długie pertraktacje zakończyły się połączeniem PZIB i SITB w jednolity związek, działający w ramach Naczelnej Organizacji Technicznej, ale zaznaczono, że: faktycznie jednak zjednoczenie oznaczało raczej zwycięstwo ludzi zgrupowanych w SITB.*

Przewodniczącym nowego Związku został wybrany **Juliusz Żakowski**, a zastępcami **Wacław Paszkowski** i **Roman Piotrowski**. Na sekretarza generalnego został powołany **Władysław Engelard**. Przyjęto, że **kadencja władz stowarzyszeniowych będzie trwała jeden rok.**

Trzeba odnotować to, że część przywiązanych do tradycji działaczy PZIB, głównie profesorów, dość długo miała zastrzeżenia do nowej organizacji. Dobrze więc, że w niedługim czasie, zwłaszcza po „odwilży” w roku 1956 i później, dzięki wielu ofiarnym działaczom społecznym PZITB (**Romana Ciesielskiego**, **Jerzego Łempickiego**, **Zbigniewa Łosickiego** i innych), stowarzyszenie coraz silniej wybijało się na samodzielność oraz samorządność i ... znów (podobnie jak PZIB w okresie powojennym) spotykało się z zastrzeżeniami ze strony władz.

Trzeba tu nadmienić, że w grudniu 1961 r. NOT uzyskała zgodę ministra finansów na działalność gospodarczą. Na tej podstawie w 1962 r. Zarząd Główny PZITB podjął decyzje regulujące **działalność powołanego**

Zespołu Rzecznawców Budowlanych PZITB (za datę powołania uznaje się dzień 12 maja 1962 r. [5]) i upoważnił Prezydium Zarządu Głównego do powołania kierownictwa Zespołu oraz – na wniosek Oddziałów – jego Grup Terenowych. Określono również wstępnie 12 głównych specjalności rzeczoznawstwa.

• Ważną rolę w życiu PZITB odegrał **Krajowy Zjazd Delegatów w 1962 r.** w Koszalinie (obradujący pod przewodnictwem **Romana Ciesielskiego**), który wykazał dążenie Związku do samodzielności. Przyjęto wówczas nowy statut, w którym m.in. **ustalono dwuletnią kadencję władz Związku. Przewodniczącym PZITB** – wbrew naciskom z zewnątrz – został wówczas wybrany **Jerzy Łempicki.**

• **W roku 1964** uchwałą Krajowego Zjazdu Delegatów w Zielonej Górze **ustanowiono coroczne nagrody PZITB:**
– **im. prof. Stefana Bryły** za osiągnięcia naukowe lub naukowo-techniczne w dziedzinie konstrukcji budowlanych,
– **im. prof. Wacława Żenczykowskiego** za osiągnięcia naukowe lub naukowo-techniczne w dziedzinie budownictwa ogólnego.

• Trzeba wspomnieć, że 12 maja 1966 r. odbyła się uroczystość wmurowania kamienia węgielnego pod Dom Pracy Twórczej PZITB w Jadwisinie, oddany do użytku 19 kwietnia 1970 r. Decyzja o sprzedaży tego domu została podjęta 15 września 1992 r. przez Zarząd Główny Związku.

• Na **Krajowym Zjeździe Delegatów w 1972 r.** w Katowicach (obradującym pod przewodnictwem **Romana Ciesielskiego**) uchwalono **trzyletnią kadencję władz Związku.**

• **W roku 1974** uchwałą Zarządu Głównego PZITB **ustanowiono coroczną nagrodę PZITB im. prof. Aleksandra Dyżewskiego** za osiągnięcia w dziedzinie technologii i organizacji budowy.

• Po powstaniu NSZZ „Solidarność”, po strajkach w sierpniu 1980 r., **Gdański Oddział PZITB** 27 października 1980 r. (z inicjatywy przewodniczącego Oddziału **Zbigniewa Łosickiego**) zawarł **porozumienie o współpracy z Zespołem Branżowym „Budownictwo”**; porozumienia z władzami regionalnymi Związku podpisały też inne Oddziały. **Zarząd Główny 4 lutego 1981 r. zawarł w Gdańsku porozumienie z Krajową Komisją Porozumiewawczą i Krajową Komisją Koordynacyjną Budownictwa NSZZ „Solidarność”.**

• Na **Krajowym Zjeździe Delegatów PZITB w 1981 r.** w Płocku, obradującym 16 i 17 maja pod przewodnictwem **Romana Ciesielskiego** (rys. 2), uchwalono wysłanie telegramu do Ojca Świętego Jana Pawła II. Podobnie postąpił w tym czasie również Oddział Krakowski Związku. Był to okres, w którym polskie społeczeństwo zostało do głębi wstrząśnięte zamachem na życie Papieża Jana Pawła II, dokonany 13 maja 1981 r. Na tym Zjeździe **przewodniczącym PZITB został wybrany** (po raz drugi; pierwszy raz w 1962 r. w Koszalinie) **Jerzy Łempicki.** W tym czasie Związek był przez władze zaliczany do najbardziej radykalnych i „trudnych” stowarzyszeń NOT-owskich.

Rys. 2. Prezydium Krajowego Zjazdu Delegatów PZITB w Płocku, obradującego pod przewodnictwem Romana Ciesielskiego (1981 r.)

• Znacznym echem w środowisku odbił się referat przewodniczącego stowarzyszenia Jerzego Łempickiego wygłoszony podczas ogólnopolskiej konferencji problemowej PZITB, która odbyła się 6–8 maja 1983 r. w Kołobrzegu, dotyczący stanowiska Związku w żywo-nych sprawach budownictwa. W tym referacie została m.in. przypomniana aktualna do dziś zasada ... **tyle odpowiedzialności, ile władzy. W takiej mierze odpowiadamy, w jakiej miałem wpływ na bieg wypadków.**

• **Od roku 1989** Zarząd Główny PZITB, we współpracy z ministerstwami związanymi z budownictwem, a później także z Głównym Urzędem Nadzoru Budowlanego, organizuje (z wyjątkiem roku 1990) **coroczny ogólnopolski Konkurs PZITB „Budowa Roku”**. Konkurs wpisał się na trwałe w pejzaż polskiego budownictwa, skutecznie promując w szczególności wykonawców, inwestorów, deweloperów i samorządy terytorialne. Przedmiotem konkursu są obiekty budowlane lub proces inwestycyjny (również modernizacyjny) ze wszystkich rodzajów budownictwa, których realizacja została zakończona w poszczególnych latach. Jego celem jest wyłonienie budów, na których osiągnięto wyróżniające się wyniki realizacyjne. Przewodniczącym Komitetu Organizacyjnego jest w ostatnich latach **Zdzisław Binerowski**. W roku 2020 zostanie rozstrzygnięta 30. edycja konkursu.

• Na warunki funkcjonowania PZITB istotny wpływ wywarły poprawki do statutu uchwalone **w 1990 r. na Krajowym Zjeździe Delegatów w Łodzi** (obradującym pod przewodnictwem Romana Ciesielskiego). **Umożliwiono m.in. uzyskanie osobowości prawnej przez Oddziały oraz wprowadzono nowe zasady finansowania wspólnej działalności stowarzyszeniowej.** Przyjęto też, że tę samą wybieralną funkcję we władzach Związku można pełnić co najwyżej przez dwie kadencje. Od tej zasady odstąpiono w statucie PZITB uchwalonym w 1996 r. podczas Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Delegatów w Białymstoku [4, 5].

• Ważnym faktem w historii PZITB było podpisanie w 1993 r. w Łodzi porozumienia o współpracy między naszym stowarzyszeniem i Związkiem Mostowców RP (rys. 3).

• W październiku 1993 r. delegacja PZITB (*Andrzej B. Nowakowski i Józef Głomb*) złożyła wizytę w Bratysławie, podczas której uzgodniono podjęcie współpracy organizacji inżynierów budownictwa krajów Grupy Wyszehradzkiej. Pierwsze spotkanie przedstawicieli tej grupy odbyło się 11–12 listopada 1994 r. w Bratysławie. Takie spotkania są kontynuowane co roku w kolejnych krajach Grupy Wyszehradzkiej.

• Zarząd Główny PZITB 2 lutego 1993 r. podjął **uchwałę dotyczącą uznania ciągłości ruchu stowarzyszeniowego budowlanych**, a 26 czerwca 1993 r. Prezydium ZG

Rys. 3. Podpisanie porozumienia PZITB ze Związkiem Mostowców RP (Łódź, 1993 r.). Od lewej: Zygmunt Pater (przewodniczący Oddziału Łódzkiego ZMRP), Andrzej Ryżyński (przewodniczący ZMRP), Andrzej B. Nowakowski (przewodniczący PZITB), Jacek Skarżewski (sekretarz ZMRP), Stefan Pyrak (sekretarz generalny PZITB)

zapropo- nowało zorganizowanie w Poznaniu **jubileuszowego seminarium z okazji 60-lecia stowarzyszeń naukowo-technicznych budowlanych w Polsce**. Komitetowi Organizacyjnemu seminarium, które odbyło się 4–5 listopada 1994 r. w Poznaniu (rys. 4) przewodniczył **Marian Krzysztofiak**, a Honorowemu Komitetowi Obchodów

Rys. 4. Grono organizatorów i uczestników seminarium jubileuszowego z okazji 60-lecia PZITB w Poznaniu (1994 r.) [5]

Jubileuszu – początkowo *Stefan Kaufman* (zmarł 16 stycznia 1994 r., krótko przed setną rocznicą urodzin), a następnie *Roman Ciesielski*. Obradom przewodniczył *Roman Ciesielski*. W trakcie seminarium wygłoszono referaty: „Historia stowarzyszeń naukowo-technicznych budowlanych w Polsce” (*Stefan Pyrak*) i „Dzień dzisiejszy i przyszłość PZITB” (*Stanisław Kajfasz*).

- Nadzwyczajny **Krajowy Zjazd Delegatów PZITB w Białymstoku** (rys. 5), który odbył się 1–2 marca 1996 r. (pod przewodnictwem *Janusza Kaweckiego*), przyjął nowy statut, w którym zapisano m.in., że **PZITB jest kontynuatorem Polskiego Związku Inżynierów Budowlanych, utworzonego w maju 1934 r.**

Rys. 5. Prezydium Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Delegatów PZITB w Białymstoku; obradującego pod przewodnictwem *Janusza Kaweckiego* (1996 r.) [5]

- W roku 1995 Zarząd Główny PZITB ustanowił coroczne ogólnopolskie wyróżnienie **PZITB Medalem im. prof. Stefana Kaufmana**.

- Kolejny **Krajowy Zjazd Delegatów PZITB** odbył się w **Rzeszowie** 28–30 czerwca 1999 r. Obradom przewodniczył *Wiktor Piwkowski* (rys. 6). **Przewodniczącym PZITB** został wybrany *Stanisław Kuś*.

- Od początku lat dziewięćdziesiątych ubiegłego wieku zarówno w PZITB, jak i w środowisku związanym z budownictwem trwała **dyskusja dotycząca utworzenia samorządu zawodowego**. Ta dyskusja została zintensyfikowana

Rys. 6. Prezydium Krajowego Zjazdu Delegatów PZITB w Rzeszowie, obradującego pod przewodnictwem *Wiktora Piwkowskiego* (1999 r.) [5]

po opublikowaniu ustawy z 15 grudnia 2000 r. o samorządach zawodowych architektów, inżynierów budownictwa i urbanistów (według projektu przygotowanego w szczególności przez PZITB i SARP). Zorganizowanie izby inżynierów budownictwa powierzono w maju 2001 r. powołanemu – na wniosek stowarzyszeń związanych z budownictwem – przez Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa *Jerzego Kropiwnickiego*, pracującemu społecznie Komitetowi Organizacyjnemu, którego działalnością kierował przewodniczący PZITB w kadencji 1999–2002 *Stanisław Kuś*. W maju 2002 r., w końcowym okresie prac przygotowawczych do pierwszego zjazdu izby, Minister Infrastruktury (w nowym wówczas rządzie) zmienił skład osobowy tego Komitetu. Utworzona Polska Izba Inżynierów Budownictwa rozpoczęła działalność po I Krajowym Zjeździe, który odbył się 27–28 września 2002 r. w Warszawie. Nieco wcześniej powstało 17 izb okręgowych, których kierownictwo w wyniku wyborów powierzono w większości działaczom PZITB. Obecnie działa 16 izb okręgowych.

- W kadencji 1999–2002 **rozwinęto współpracę PZITB ze stowarzyszeniami zagranicznymi, a także działalność Kół Młodych** (ustanowionych decyzją Zarządu Głównego PZITB).

- **Jubileuszowy 40. Krajowy Zjazd Delegatów PZITB** odbył się 3–4 czerwca 2005 r. w **Gdańsku** [5, 8]. Obradom przewodniczył *Janusz Kaweckie*. **Przewodniczącym PZITB** został wybrany *Wiktor Piwkowski*. W podjętej uchwale delegaci za główny cel działania PZITB w nowej kadencji uznali zintensyfikowanie prac z młodzieżą akademicką i absolwentami uczelni, którzy w niedalekiej przyszłości powinni stanowić naturalne zaplecze Związku.

- KZD w Gdańsku **ustanowił wyróżnienie PZITB Medalem im. prof. Romana Ciesielskiego**. Profesor zmarł 9 czerwca 2004 r.

- **Krajowy Zjazd Delegatów PZITB w Krakowie** (rys. 7), który odbył się 6–7 czerwca 2008 r. (obradom przewodniczył *Janusz Kaweckie*), uchwalił nowy statut Związku, w którym zapisano, że **kadencja władz Związku będzie trwała cztery lata. Dokonano też zmiany zasad wyboru członków Zarządu Głównego**. Przyjęto, że **Zarząd Główny składa się z imiennie wybieranych, w głosowaniu tajnym, przez Krajowy Zjazd Delegatów:**

Rys. 7. Prezydium Krajowego Zjazdu Delegatów PZITB w Krakowie, obradującego pod przewodnictwem *Janusza Kaweckiego* (2008 r.).
Fot. P. Bukowski

przewodniczącego PZITB i nie więcej niż 35 członków. W statucie zapisano też, że przewodniczący PZITB i przewodniczący Oddziałów mogą pełnić swoją funkcję nieprzerwanie przez dwie kolejne kadencje. **KZD w Krakowie uznał konieczność odbudowy i rozbudowy szkolnictwa średniego zawodowego** i zalecił Zarządowi Głównemu kontynuację działań w tym względzie [5, 9]. Ustanowił też **nowe wyróżnienie PZITB – Odznakę Honorową Złotą z Diamentem**.

• Ważnym wydarzeniem był **Nadzwyczajny Krajowy Zjazd Delegatów PZITB w Warszawie**, który odbył się 16–17 października 2009 r. z okazji 75. rocznicy PZIB-PZITB [5, 10]. Obradom przewodniczył *Jerzy Majewski*. Uczestnikami byli m.in. goście zagraniczni: przewodniczący Czeskiej Izby Inżynierów Budownictwa *Pavel Křeček*, przewodniczący Czeskiego Związku Inżynierów Budownictwa *Svatopluk Zidek*, wiceprzewodniczący Węgierskiej Izby Inżynierów *Hollo Csaba*, wiceprzewodniczący Słowackiej Izby Inżynierów Budownictwa *Stefan Kolcun*, wiceprzewodniczący Słowackiej Izby Inżynierów Budownictwa *Juraj Nagy*, prezes Rady Polskich Inżynierów w Ameryce *Andrzej Nowak*. Szczególnym i symbolicznym gościem Zjazdu był *Zygmunt Zadora-Paszkowski* przybyły z Kanady, wnuk *Wacława Paszkowskiego* – jednego z założycieli PZIB, wiceprezesa (w okresie przedwojennym) oraz prezesa (w okresie powojennym), a następnie wiceprezesa PZITB, osoby o wielkich zasługach dla Rzeczypospolitej Polskiej i ruchu stowarzyszeniowego. Fakt uczestnictwa gościa z Kanady to – jak określił przewodniczący PZITB – symbol trwałości i jedności Związku [5, 10]. Gość z Kanady, po swoim wystąpieniu (rys. 8), otrzymał Medal Pamiątkowy 75-lecia PZITB przyznany przez Zarząd Główny *Zofii Paszkowskiej* – jego mamie i synowej *Wacława Paszkowskiego*, wielkiej polskiej patriotce. Wszyscy uczestnicy Zjazdu otrzymali publikację pt. „Polski Związek Inżynierów i Techników Budownictwa 1934-2009”, wydaną w październiku 2009 r. przez Zarząd Główny PZITB [4].

Rys. 8. Wystąpienie *Zygmunta Zadora-Paszowskiego* podczas Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Delegatów PZITB w Warszawie (2009 r.) [5]

Podczas obrad *Stanisław Kajfasz* wygłosił referat dotyczący historii ruchu stowarzyszeniowego budowlanych oraz działalności PZIB i PZITB. Swoje wystąpienie zakończył słowami *Jerzego Łempickiego* (wygłoszonymi z okazji Jubileuszu 60-lecia PZITB w Poznaniu): **Niech ten tekst, mimo że został jubileuszowo osłodzony, będzie**

hołdem dla całej rzeszy inżynierów budowlanych, którzy pogrążeni w niezależnych od nich uwarunkowaniach ustrojowych starali się spożytkować dla dobra narodu i rozmnażać posiadane talenty wiedzy i zamiłowań zawodowych – mimo i wbrew wszelkim przeciwnościom.

• W roku 2012 (1–3 czerwca) **Krajowy Zjazd Delegatów PZITB odbył się w Szczecinie** [5, 11]. Obradom przewodniczył *Kazimierz Flaga* (rys. 9). Jednym z gości Zjazdu był *Zygmunt Zadora-Paszkowski* z Kanady [12]. **Przewodniczącym PZITB** został wybrany *Ryszard Trykoko*. W przedstawionym programie działania stwierdził, że w swej pracy będzie stawiał na współpracę z samorządem zawodowym, bezpieczeństwo w budownictwie i prawidłowe zarządzanie Związkiem, który ma wśród swoich członków potęgę naukowe dowartościowujące inżynierów, ale także czerpie z doświadczeń praktyków. Jako ważny element swojej działalności wymienił pozyskiwanie młodzieży i rozwiązywanie jej problemów, ale także seniorów, których doświadczenie i wiedzę należy właściwie wykorzystać dla dobra środowiska zawodowego. W uchwale generalnej stwierdzono m.in., że jednym z ważnych obszarów aktywności PZITB jest działalność wydawnicza, w tym wydawanie tradycyjnych już czasopism naukowo-technicznych „Inżynierii i Budownictwa” i „Przeglądu Budowlanego”. Zjazd zalecił członkom Związku rozwijanie współpracy, w tym autorskiej, z redakcjami tych czasopism oraz wspieranie ich działalności przez prenumeratę, udostępnianie czasopism uczestnikom organizowanych przez PZITB konferencji, seminariów i sympozjów, a także popularyzację w środowisku naukowym i zawodowym oraz wśród studentów i młodzieży szkolnej.

Rys. 9. Prezydium Krajowego Zjazdu Delegatów PZITB w Szczecinie (2012 r.) [5]

• **Jubileuszowy Nadzwyczajny Krajowy Zjazd Delegatów PZITB z okazji 80-lecia Związku** odbył się 18 września 2014 r. w **Krynicy Zdroju** [13]. Jako hasło obchodów jubileuszu przyjęto słowa *Tadeusza Kościuszki*: **Od nas samych zależy poprawa rządu. Od obyczajów naszych**, który wyraził w ten sposób myśl, że stan naszego kraju to wypadkowa działań nas wszystkich, naszych postaw, zachowań, a także osobistej odpowiedzialności za wykonywaną pracę i pozytywnych cech obywatelskich. Obradom przewodniczył *Kazimierz Flaga* (rys. 10). Referat dotyczący 80-letniej historii Związku wygłoszili: *Izabela Gałat* (przedstawicielka Komitetu Młodej Kadry) i *Stefan Pyrak*. Wszyscy uczestnicy Zjazdu otrzymali publikację pt. „80 lat (1934–2014) Polskiego Związku Inżynierów

Rys. 10. Prezydium Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Delegatów PZITB w Krynicy Zdroju, obradującego pod przewodnictwem Kazimierza Flagi (2014 r.). Fot. Kazimierz Imbor

i Techników Budownictwa, kontynuatora Polskiego Związku Inżynierów Budowlanych”, wydaną w 2014 r. przez Zarząd Główny PZITB [5].

• **49. Krajowy Zjazd Delegatów PZITB** odbył się 3–5 czerwca 2016 r. w Olsztynie [14]. Obradom przewodniczył **Tadeusz Nawracaj**. **Przewodniczącym PZITB** został wybrany **Ryszard Trykosko** (na drugą kadencję).

• **Prezydium Zarządu Głównego w kadencji 2016–2020** tworzą: przewodniczący PZITB **Ryszard Trykosko**, wiceprzewodniczący Zarządu Głównego: **Zdzisław Binerowski** i **Mieczysław Grodzki**, sekretarz generalny **Wiktor Piwkowski**, zastępca sekretarza generalnego **Piotr Szymczak**, skarbnik **Waldemar Szleper**, zastępca skarbnika **Nina Szklennik**. Zarząd Główny PZITB powołał na kadencję 2016–2020 następujące Komitety, Komisje i Rady oraz przewodniczących tych jednostek: **Komitet Nauki** – **Maria Kaszyńska**; **Komitet Rzeczoznawstwa Budowlanego i Specjalizacji Zawodowej** – **Leonard Runkiewicz**; **Komitet Młodej Kadry** – **Piotr Szymczak**; **Komitet Ekologii** – **Krzysztof Stypuła**; **Komitet Ekonomiki Budownictwa** – **Olgierd Siewewicz**; **Komitet Organizacyjny Konkursu PZITB „Budowa Roku”** – **Zdzisław Binerowski**; **Komitet Trwałości Budowli** – **Paweł Łukowski**; **Główna Komisja Odznaczeń** – **Andrzej Myśliwiec**, **Rada Programowa Czasopism i Wydawnictw PZITB** – **Anna Halicka**; **Główna Komisja Seniorów** – **Teresa Anna Lipska**; **Komitet Współpracy z Zagranicą** – **Zygmunt Rawicki**; **Komitet BIM** – **Wiktor Piwkowski**.

• **Podstawowe informacje dotyczące wszystkich Krajowych Zjazdów PZIB i PZITB**, imiona i nazwiska członków honorowych (łącznie 77 działaczy) oraz przewodniczących i sekretarzy generalnych Związku w poszczególnych kadencjach władz podano w tablicy.

• PZITB organizuje wiele **konferencji naukowych i naukowo-technicznych**, sympozjów i seminariów, a wśród nich konferencje: coroczną (od 65 lat) naukową w Krynicy; „Awarie budowlane” (co dwa lata), „Warsztat pracy projektanta konstrukcji” (corocznie) i „Warsztat pracy rzeczoznawcy budowlanego” (corocznie) i wiele innych. Działalność w tym zakresie została omówiona m.in. w pracy [5]. Była też i jest prezentowana na łamach czasopism PZITB, a także systematycznie popularyzowana w środowisku naukowym i zawodowym oraz wśród studentów.

Krajowe Zjazdy, członkowie honorowi oraz kadencje władz PZIB i PZITB w latach 1934–2016

Kolejny Zjazd	Oznaczenie Zjazdu	Miejsce i data Zjazdu	Przewodniczący Zjazdu	Wybrani członkowie honorowi	Kadencja władz	Przewodniczący PZIB/PZITB	Sekretarz generalny PZIB/PZITB
1	I	Warszawa 4-5 maja 1934	Andrzej Pszenicki	–	1934–1936	Andrzej Pszenicki	Jerzy Nechay
2	II	Katowice 16 lutego 1936	Leopold Toruń	–	1936–1937	Andrzej Pszenicki	Jerzy Nechay
3	III	Lwów 14 września 1937	Emil Bratro	Maksymilian Thuille Andrzej Pszenicki Maksymilian T. Huber	1937–1938	Andrzej Pszenicki	Jerzy Nechay
4	IV	Gdynia 11 września 1938	Marian Bukowski	Wacław Paszkowski Aleksander Wasutyński Melchior Nestorowicz Emil Bratro Nedal Lancos	1938–1939	Andrzej Pszenicki	Jerzy Nechay
5	V	Warszawa 3 maja 1939	Emil Łazoryk	–	1939	Andrzej Pszenicki	Jerzy Krawczyk
6	VI	Warszawa 24 września 1945	Władysław Skoczek	–	1945–1946	Wacław Paszkowski	Tadeusz Niczewski
7	VII*)	Warszawa 20 kwietnia 1947	Konstanty Wolniewicz	–	1947–1948	Wacław Paszkowski	Wojciech Bielicki
8	I	Warszawa 14-15 czerwca 1948	Stefan Pietrusiewicz	–	1948–1949	Juliusz Żakowski	Wacław Engelard
9	II	Katowice 31 marca – 2 kwietnia 1949	Stefan Pietrusiewicz	–	1949–1950	Eugeniusz Olszewski	Ryszard Stępniewski
10	III	Kraków 1-2 kwietnia 1950	Wacław Olszak	–	1950–1951	Stanisław Michotek	Tadeusz Schuch
11	IV	Wrocław 22-23 maja 1951	Stefan Pietrusiewicz	–	1951–1952	Witold Wierzbicki	Tadeusz Schuch
12	V	Poznań 15-16 września 1952	Aleksander Dyzewski	–	1952–1953	Witold Wierzbicki	Stanisław Więckowski
13	VI	Lublin 13-14 września 1953	Witold Nowacki	–	1953–1955	Witold Nowacki	Stanisław Więckowski
14	VII	Bielsko-Biała 18-19 maja 1955	Konstanty Wolniewicz	Witold Wierzbicki	1955–1956	Witold Nowacki	Stanisław Więckowski

Kolejny Zjazd	Oznaczenie Zjazdu	Miejsce i data Zjazdu	Przewodniczący Zjazdu	Wybrani członkowie honorowi	Kadencja władz	Przewodniczący PZIB/PZITB	Sekretarz generalny PZIB/PZITB
15	VIII	Bydgoszcz 9-11 listopada 1956	Jan Wątorski	Witold Nowacki Jan Zaus	1956–1958	Jan Wątorski	Józef Thierry
16	IX	Szczecin 16-18 czerwca 1958	Jerzy Łempicki	Jerzy Nechay	1958–1959	Jerzy Mutermilch	Antoni Tarczewski
17	X	Łódź 18-20 maja 1959	Stefan Farjaszewski	–	1959–1960	Jerzy Mutermilch	Antoni Tarczewski
18	XI	Warszawa 16-17 maja 1960	Bronisław Kowalski	–	1960–1961	Stefan Janicki	Stanisław Skąpski
19	XII	Poznań 8-9 maja 1961	Bronisław Kowalski	Bronisław Kowalski	1961–1962	Ludomir Suwalski	Janusz Rajewski
20	XIII	Koszalin 22-23 czerwca 1962	Roman Ciesielski	–	1962–1964	Jerzy Łempicki	Stanisław Skąpski
21	XIV	Olsztyn 13 czerwca 1963	Jerzy Mutermilch	–	bez wyborów	–	–
22	XV	Zielona Góra 20-22 września 1964	Paweł Janczukowicz	–	1964–1966	Stefan Pietrusiewicz	Andrzej Wadowski
23	XVI	Kraków 16-18 maja 1965	Tadeusz Kantarek	–	bez wyborów	–	–
24	XVII	Białystok 9-12 czerwca 1966	Stanisław Zaleski	Władysław Skoczek Juliusz Żakowski	1966–1968	Stefan Pietrusiewicz	Janusz Osterman
25	XVIII	Wrocław 8-9 czerwca 1968	Roman Ciesielski	–	1968–1970	Stefan Pietrusiewicz	Janusz Osterman
26	XIX	Warszawa 19-20 maja 1969	Stanisław Zaleski	–	bez wyborów	–	–
27	XX	Szczecin 12-13 czerwca 1970	Tadeusz Szulczyński	Stefan Pietrusiewicz	1970–1972	Stefan Farjaszewski	Janusz Osterman
28	XXI	Katowice 22-23 października 1972	Roman Ciesielski	Stefan Kaufman	1972–1975	Stefan Farjaszewski	Józef Sieczkowski Jan Urbański
29	XXII	Warszawa 23-24 maja 1975	Mieczysław Łubiński	Jan Zawistowski Jerzy Mutermilch Władysław Danilecki Antoni Kobylński Konstanty Wołniewicz	1975–1978	Stefan Farjaszewski	Jadwiga Czerwińska
30	XXIII	Wrocław 12-13 czerwca 1978	Edward Barszcz	Tomasz Kluz Wojciech Obtułowicz Tadeusz Tarczyński Henryk Zamorowski	1978–1981	Stefan Farjaszewski	Jadwiga Czerwińska
31	XXIV	Płock 16-17 maja 1981	Roman Ciesielski	Roman Ciesielski Jerzy Matuszewski Antoni Paprocki Roman Kazimierzczak	1981–1984	Jerzy Łempicki	Andrzej Jankowski
32	XXV	Lublin 18-19 maja 1984	Bolesław Nowakowski	Mieczysław Dziadkowiec Stefan Janicki Wacław Filipowicz Bohdan Kurkowski Mieczysław Johann Jerzy Łempicki	1984–1987	Stanisław Kajfasz	Andrzej Bratkowski
33	XXVI	Toruń 29-31 maja 1987	Roman Ciesielski	Zygmunt Pancewicz Jan Suwalski Witold Świądrowski Zenon Urbański	1987–1990	Stanisław Kajfasz	Leonard Runkiewicz
34	XXVII	Łódź 22-23 czerwca 1990	Roman Ciesielski	Stanisław Kajfasz Józef Głomb Adam Plejewski Edward Wojnar	1990–1993	Stanisław Kajfasz	Stanisław Janowski
35	XXXV(**)	Ostrowiec Świętokrzyski 28-29 maja 1993	Roman Ciesielski	Jerzy Sułocki Jan Wojtkiewicz	1993–1996	Andrzej B. Nowakowski	Stefan Pyrak
36	XXXVI	Białystok 1-2 marca 1996 Nadzwyczajny Krajowy Zjazd Delegatów	Janusz Kawecki	–	–	–	–

Kolejny Zjazd	Oznaczenie Zjazdu	Miejsce i data Zjazdu	Przewodniczący Zjazdu	Wybrani członkowie honorowi	Kadencja władz	Przewodniczący PZIB/PZITB	Sekretarz generalny PZIB/PZITB
37	XXXVII	Wrocław 8-9 listopada 1996	Janusz Kawecki	Kazimierz Flaga Stefan Jasman Zbigniew Łosicki Mieczysław Piotrowski	1996–1999	Andrzej B. Nowakowski	Janusz Stadnik
38	XXXVIII	Rzeszów 28-30 czerwca 1999	Wiktor Piwikowski	Leonard Baranowski Władysław Kuczyński Tomisław Matyszewski	1999–2002	Stanisław Kuś	Andrzej Słoniewski
39	XXXIX	Częstochowa 8-9 czerwca 2002	Wiktor Piwikowski	Otton Dąbrowski Tadeusz Godycki-Cwirko Janusz Kawecki Stanisław Kuś Edward Monikowski	2002–2005	Tadeusz Nawracaj	Andrzej Orczykowski
40	XL	Gdańsk – Sopot 3-4 czerwca 2005	Janusz Kawecki	Jerzy Majewski Zygmunt Rawicki Włodzimierz Starosolski Jerzy Ziółko	2005–2008	Wiktor Piwikowski	Adam Stolarski
41	XLI	Warszawa 18 października 2006 Nadzwyczajny Krajowy Zjazd Delegatów	Kazimierz Flaga	–	bez wyborów	–	–
42	XLII	Warszawa 18 grudnia 2007 Nadzwyczajny Krajowy Zjazd Delegatów	Stefan Pyrak	–	bez wyborów	–	–
43	XLIII	Kraków 6-7 czerwca 2008	Janusz Kawecki	Andrzej Ajdukiewicz Zdzisław Binerowski Zygmunt Garwoliński Marian Krzysztofiak	2008–2012	Wiktor Piwikowski	Eizbieta Janiszewska-Kuropatwa
44	XLIV	Warszawa 16-17 października 2009 Nadzwyczajny Krajowy Zjazd Delegatów z okazji Jubileuszu 75-lecia PZIB-PZITB	Jerzy Majewski	–	bez wyborów	–	–
45	XLV	Warszawa 14 września 2010 Nadzwyczajny Krajowy Zjazd Delegatów	Janusz Kawecki	–	bez wyborów	–	–
46	XLVI	Warszawa 14 grudnia 2010 Nadzwyczajny Krajowy Zjazd Delegatów	Janusz Kawecki	–	bez wyborów	–	–
47	XLVII	Szczecin 1-3 czerwca 2012	Kazimierz Flaga	Leszek Ganowicz Zbysław Kałkowski Stefan Pyrak Leonard Runkiewicz Janusz Stadnik	2012–2016	Ryszard Trykosko	Wiktor Piwikowski
48	XLVIII	Krynica Zdrój 18 września 2014 Nadzwyczajny Krajowy Zjazd Delegatów z okazji Jubileuszu 80-lecia PZIB-PZITB	Kazimierz Flaga	Tadeusz Durak Zbigniew Mielczarek Wiktor Piwikowski	bez wyborów	–	–
49	XLIX	Olsztyn 3-5 czerwca 2016	Tadeusz Nawracaj	Stefan Czarniecki Czesław Dawdo Zbigniew Tyczyński	2016–2020	Ryszard Trykosko	Wiktor Piwikowski

*) W latach 1947-1948 funkcjonowały dwa związki: Polski Związek Inżynierów Budowlanych i nowo utworzone NOT-owskie Stowarzyszenie Inżynierów i Techników Budownictwa. Na zjeździe w Warszawie 14-15 czerwca 1948 r. nastąpiło połączenie obu organizacji; utworzono Polski Związek Inżynierów i Techników Budownictwa.

**) W wyniku Uchwały Zarządu Głównego PZITB z 2 lutego 1993 r. w sprawie uznania ciągłości ruchu stowarzyszeniowego inżynierów i techników budownictwa przyjęto, że Krajowy Zjazd Delegatów PZITB w Ostrowcu Świętokrzyskim był kolejnym, 35. Zjazdem PZITB, liczącym od I Zjazdu Założycielskiego PZIB w 1934 r.

• Jednym z ważnych obszarów aktywności PZITB była i jest **działalność wydawnicza**, w tym wydawanie czasopism naukowo-technicznych „Inżynierii i Budownictwa” [15] i „Przeglądu Budowlanego” (od 1949 r.; w latach 1929–1949 wydawanego przez Stowarzyszenie Zawodowe Przemysłowców Budowlanych RP). Niestety, te czasopisma – mimo starań Zarządu Głównego PZITB oraz redakcji, popartych przez środowisko naukowe i zawodowe – nie zostały ujęte w wykazie **czasopism naukowych i recenzowanych materiałów z konferencji międzynarodowych wraz z przypisaną liczbą punktów** (Komunikat MNSW z 31 lipca 2019 r.). Dlatego dziś trzeba postawić pytanie: **Czy w związku z tym nasze czasopisma nie przejdą wkrótce do historii?**

• PZITB **współpracuje z wieloma bratnimi stowarzyszeniami i izbami**, w tym Związkiem Mostowców Rzeczypospolitej Polskiej (od 1993 r.), Polską Izbą Inżynierów Budownictwa (od 2002 r.), stowarzyszeniami i izbami w ramach „grupy wyszehradzkiej” (od 1994 r.), w której obecnie współdziałają: PZITB, Polska Izba Inżynierów Budownictwa (PIIB), Czeska Izba Autoryzowanych Inżynierów i Techników Budownictwa (CKAIT) i Czeski Związek Inżynierów Budownictwa (CSSI), Słowacka Izba Inżynierów Budownictwa (SKSI) i Słowacki Związek Inżynierów Budownictwa (SZSI) oraz Węgierska Izba Inżynierów (MMK).

* * *

Trzeba wyrazić nadzieję, że 85-lecie PZIB-PZITB będzie czasem refleksji nad dotychczasową historią Związku, a także przyczyni się do wzmacniania jego autorytetu. Wykorzystajmy dotychczasowe 85-letnie doświadczenia. Szanujmy zasady etyki w działalności stowarzyszeniowej i pracy zawodowej. Tylko wtedy będziemy z nadzieją patrzeć w przyszłość, tylko wtedy pozyskamy do działania stowarzyszeniowego naszą młodzież budowlaną, zapewnimy rozwój naszego stowarzyszenia i przyczynimy się do rozwoju budownictwa.

Należy wierzyć, że PZITB będzie dalej zapisywał chlubne karty, będzie – jak dotychczas – służył społeczności budowlanej, polskiemu budownictwu i Polsce. Trzeba tu powtórzyć za Platonem, że ... *Celem naszych czynów powinno być czynienie dobra*, a za Hipokratesem, że ... *Szlachetne czyny istnieją naprawdę u szlachetnych ludzi*. Musimy od siebie wymagać, nawet gdyby inni od nas nie wymagali – takie przesłanie wynika ze słów naszego największego Rodaka, św. Jana Pawła II.

Wszystkim, którzy w minionym 85-leciu twórczo i z zaangażowaniem działali i działają na rzecz ruchu stowarzyszeniowego budowlanych, przyczyniając się do jego nie małych osiągnięć i do budowania jego dobrego imienia, należą się podziękowania i słowa szacunku.

Przypominając obecnie historię PZITB, warto przytoczyć zapisaną w XVII wieku myśl *Rene Descartes'a*, który w swoich rozważaniach etycznych stwierdził: **wprawdzie każdy z nas jest osobą odrębną od innych, a w konsekwencji interesy każdego z nas są w jakiejś mierze odrębne od interesów pozostałych ludzi, jednak trzeba uświadomić sobie, że nie można bytować samotnie...**

PIŚMIENICTWO

- [1] *Pyrak S.*: Przed jubileuszem 85-lecia Polskiego Związku Inżynierów i Techników Budownictwa. „Inżynieria i Budownictwo”, nr 3/2019.
- [2] Polski Związek Inżynierów i Techników Budownictwa. Kronika 1934 – 1948 – 1974. Centralny Ośrodek Informacji Budownictwa, Warszawa 1975.
- [3] Polski Związek Inżynierów i Techników Budownictwa. Rys historyczny 1934 – 1948 – 1984. Centralny Ośrodek Informacji Budownictwa, Warszawa 1987.
- [4] Polski Związek Inżynierów i Techników Budownictwa 1934–2009. Praca zbiorowa pod redakcją *Stefana Pyraka*. Zarząd Główny PZITB, Warszawa 2009.
- [5] 80 lat (1934–2014) Polskiego Związku Inżynierów i Techników Budownictwa, kontynuatora Polskiego Związku Inżynierów Budowlanych. Praca zbiorowa pod redakcją *Stefana Pyraka*. Zarząd Główny PZITB, Warszawa 2014.
- [6] *Nowakowski A.B., Pyrak S.*: O historii i dokonaniach ruchu stowarzyszeniowego budowlanych. „Inżynieria i Budownictwo”, nr 11/1994.
- [7] *Kuczyński W.*: Wacław Żenczykowski. Inżynier, badacz, nauczyciel. Fundacja PZITB Inżynieria i Budownictwo, Warszawa 1998.
- [8] *Frączek E., Pyrak S.*: XL Jubileuszowy Krajowy Zjazd Delegatów PZITB w Gdańsku. „Inżynieria i Budownictwo”, nr 7/2005.
- [9] *Kawecki J., Płachecki M., Pyrak S.*: XLIII Krajowy Zjazd Delegatów PZITB w Krakowie. „Inżynieria i Budownictwo”, nr 9/2008.
- [10] *Pyrak S.*: XLIV Nadzwyczajny Krajowy Zjazd Delegatów PZITB w Warszawie i jego gość specjalny inż. *Zygmunt Zadora-Paszkowski*. „Inżynieria i Budownictwo”, nr 12/2009.
- [11] *Flaga K., Kaszyńska M., Pyrak S.*: XLVII Krajowy Zjazd Delegatów PZITB w Szczecinie. „Inżynieria i Budownictwo”, nr 9/2012.
- [12] *Pyrak S.*: Inżynier *Zygmunt Zadora-Paszkowski* – gość specjalny XLVII Krajowego Zjazdu Delegatów PZITB w Szczecinie. „Inżynieria i Budownictwo”, nr 9/2012.
- [13] *Pyrak S.*: XLVIII Nadzwyczajny Krajowy Zjazd Delegatów PZITB w Krynicy Zdroju. „Inżynieria i Budownictwo”, nr 11/2014.
- [14] *Pyrak S.*: XLIX Krajowy Zjazd Delegatów PZITB w Olsztynie. „Inżynieria i Budownictwo”, nr 9/2016.
- [15] *Michalak H., Pyrak S.*: 80 lat „Inżynierii i Budownictwa” w służbie środowiska budowlanego i co dalej? „Inżynieria i Budownictwo”, nr 7–8/2018.

Więcej informacji na stronie: www.dfi.org/DM2020